

Fullmäktige 24.03.2025 § 33

§ 33

Motion om luftrening för bekämpning av sjukdomar inom småbarnspedagogiken

Beredning och upplysningar:
Helin Erkkö
Westerlund Mia
Vene Elisa
Laine Raija
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Ira Hietanen-Tanskanens och Marika Räfs m.fl. motion 16.9.2024 om luftrening för bekämpning av sjukdomar inom småbarnspedagogiken och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Redogörelse

Ira Hietanen-Tanskanen och Marika Räf samt 31 andra ledamöter lämnade en motion 16.9.2024, där de föreslår att Esbo stad utreder möjligheten att börja bekämpa sjukdomar på daghem genom luftrening.

I motionen konstateras att det inom småbarnspedagogiken är beklagligt vanligt att både barn och personal är sjuka. På daghem i Helsingfors genomfördes en unik undersökning för att utreda om rening av inomhusluften minskar uppkomsten av infektioner i övre luftvägarna och magsjukdomar, arbetstagarnas sjukfrekvens och sjukfrånvaro samt föräldrarnas frånvaro från arbetet på grund av att de själva eller deras barn insjuknat.

I motionen konstateras att undersökningen är avslutad och att man på daghem där luften rengjordes med luftrenare lyckades minska sjukfrekvensen hos barn med 18 procent. Undersökningen visade också att en stor del av sjukdomarna sprids via luften. Luftrening erbjuder en möjlighet att bekämpa sjukdomar på ett nytt sätt. Kostnaderna för sjukfrånvaro är höga och effekterna är omfattande.

Svaret på motionen har beretts av staben för sektorn för fostran och lärande, resultatenheten för finsk småbarnspedagogik och resultatenheten Svenska bildningstjänster. Dessutom har inneluftschefen från affärsverket Esbo lokaler deltagit i beredningen.

Projektet E3 Excellence in Pandemic Response and Enterprise Solutions (E3)

Motionen hänvisar till projektet E3 Excellence in Pandemic Response and Enterprise Solutions (E3), som inleddes år 2021 för att svara på behovet av hållbara lösningar för att lindra konsekvenserna av pandemier. Resultaten av E3-projektet kan tillämpas i praktiken på många sätt, särskilt vid hantering av pandemier och epidemier samt tryggnad av samhällets funktioner. Ett centralt resultat i fråga om luftrening och ventilation var att de luftrenings- och ventilationssystem som utvecklats kan minska smittorisken på sjukhus, i kontorsbyggnader och i daghem. Till exempel i daghem minskade luftreningen barnens sjukfrekvens med 18 procent utan andra åtgärder för att bekämpa smitta.

E3-projektet har fått en del kritik i offentligheten. En central orsak till kritiken har varit projektets stora budget på 12 miljoner euro. Vissa anser att en så stor investering skulle ha kunnat allokeras mer effektivt till andra behov inom hälsovården.

Dessutom har projektets resultat ifrågasatts, särskilt den praktiska tillämpningen. Trots att projektet gav betydande resultat, såsom minskad sjukfrekvens bland barn på daghem med hjälp av luftrenare, har man uttryckt oro över i vilken utsträckning resultaten kan tillämpas i olika miljöer och situationer.

Partiklar, mikrober och kemikalier – luftrenares inverkan på exponering i skolor (projektet HiMiKKo)

Det har nyligen också gjorts en annan undersökning om luftrenare. I projektet HiMiKKo undersöktes i vilken utsträckning luftrenare minskar mikrobiologiska föroreningar samt föroreningar i gas- eller partikelform i inomhusluften i årskurserna 1–6. Undersökningen omfattade sex skolor i Kuopio. I undersökningen utreddes också hur användningen av luftrenare påverkar rapporteringen av symptom och olägenheter som skolpersonalen och eleverna upplever, såsom hetta, kyla och obehagliga lukter.

I undersökningen rapporterade eleverna mindre symptom och olägenheter i övre och nedre luftvägarna samt andra symptom och olägenheter när luftrenare användes för att filtrera luften. Symtomen rapporterades dock ännu mindre när luftrenarna inte hade HEPA-filtrer eller filter med aktivt kol. Eftersom symtomen också minskade när dessa filter inte användes, går det inte att avgöra vad som slutligen bidrog till att minska rapporteringen av symtomen. Det är till exempel möjligt att elevernas upplevda symptom minskade som en följd av att de såg luftrenaren användas i klassrummet. I studien dras därför slutsatsen att luftrenare endast bör användas som en tillfällig lösning om en onormal halt av föroreningar har konstaterats. I första hand ska man ägna uppmärksamhet åt underhållet av byggnader samt åt en energieffektiv, rätt dimensionerad ventilation som filtrerar partiklar från utomhusluften.

Sjukfrånvaro inom småbarnspedagogiken

Sjukfrånvaro är en stor utmaning både för barnen och för daghemmens verksamhet. Barn som deltar i småbarnspedagogik insjuknar ofta, särskilt i luftvägsinfektion, magsjukdomar och öroninflammation. Sjukfrekvensen påverkas också av att barnen återvänder till småbarnspedagogiken innan de är helt friska. Virus sprids snabbt vid kontakt och via gemensamma leksaker. E3-undersökningen visar att virus även sprids via luften. Sjukfrånvaro leder till omfördelning av personalresurser och kan påverka gruppens verksamhet och planerade aktiviteter. Föräldrarna kan ha svårt att ta hand om sjuka barn hemma

tillräckligt länge på grund av arbete, vilket leder till att barnen återvänder till småbarnspedagogiken för tidigt. Detta ökar risken för smitta.

Hanteringen av sjukfrånvaro är viktig för barnens hälsa och för att enheterna inom småbarnspedagogik ska fungera smidigt. I enheterna vidtas olika åtgärder för att förebygga att sjukdomar sprids. God handhygien är viktigt för att förebygga smitta. De leksaker som barnen tar med sig tvättas regelbundet med tvål och vatten. Leksaker som inte tål vattentvätt kan hållas utom räckhåll för barnen i några veckor så att mikroberna i leksakerna dör. Enheterna bör också regelbundet desinficera kontaktytor såsom dörrhandtag, bord och leksaker.

Västra Nylands välfärdsområde har utarbetat anvisningar för personalen om bekämpningen av smittsamma sjukdomar i skolor och daghem. Enheterna för småbarnspedagogik följer anvisningarna i sin verksamhet och ger också föräldrarna anvisningar i enlighet med välfärdsområdets anvisningar.

Sammanfattning:

Användningen av luftrenare pilottestas. Syftet med försöket är att testa luftrenarnas effektivitet i att förebygga sjukdomar i daghemsmiljö.

Beslutshistoria

Nämnden för fostran och lärande 12.2.2025 § 18

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden för fostran och lärande ger ett utlåtande enligt redogörelsen om Ira Hietanen-Tanskanens och Marika Räfs samt 31 andra ledamöters motion 16.9.2024 om luftrening för bekämpning av sjukdomar inom småbarnspedagogiken.

Behandling

Direktören för sektorn för fostran och lärande Harri Rinta-aho hade förhinder och ärendet föredrogs av ekonomi- och förvaltningsdirektör Timo Ketonen.

Beslut

Nämnden för fostran och lärande:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Nämnden Svenska rum 13.2.2025 § 11

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsen om Ira Hietanen-Tanskanens, Marika Räfs och 31 andra ledamöters motion 16.9.2024 om att utreda möjligheten att börja bekämpa sjukdomar på daghem genom luftrening.

Behandling

Förvaltningschef Tiina Pesonen var föredragande, eftersom direktören för sektorn för fostran och lärande Harri Rinta-aho hade förhinder.

Beslut

Nämnden Svenska rum

Förslaget godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 3.3.2025 § 55

Förslag

Föredragande

Tf. direktör för sektorn för fostran och lärande Timo Ketonen

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Ira Hietanen-Tanskanens och Marika Räfs m.fl. motion 16.9.2024 om luftrening för bekämpning av sjukdomar inom småbarnspedagogiken och konstaterar att motionen är slutbehandlad.

Behandling

Beslut

Stadsstyrelsen:

Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

Tilläggsmaterial

- Valtuustoaloite ilmanpuhdistuksesta varhaiskasvatuksessa tautien torjumiseksi

För kännedom